

Identificació de l'element

Denominació: RELLOTGE DE SOL DE SANTA MARIA LA MAJOR

Clau: -

Codi: INC- F043

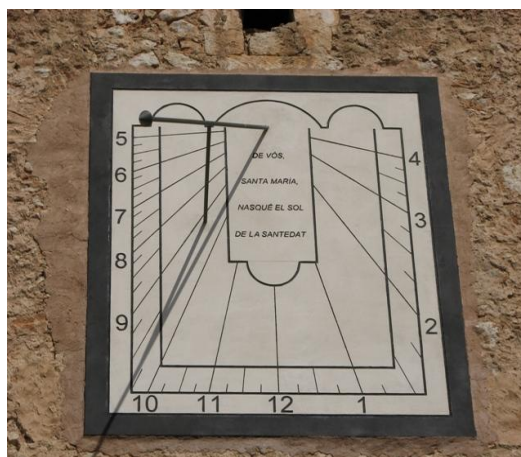
Grau de protecció: A1

Tipologia: rellotge de sol

Ús actual: sense ús

Autoria: -

Estil o corrent: -

Identificació espacial

Municipi: Inca

Situació: Plaça Santa Maria la Major, 1

Coordenades UTM: X:492549 / Y: 4397052

Altitud: 123 m

Entorn: urbà

Referència cadastral: 2570903DD9927S0001LZ

Notes històriques

La Butlla d'Innocenci IV ens documenta l'existència d'una església dedicada a Santa Maria. De la mateixa manera que les altres construïdes en aquesta època, l'església seria petita i austera, amb sostre a dues vessants i sostingut per un o dos arcs apuntats.

Durant el segle XIV, probablement degut a l'augment de població, es va haver d'ampliar o construir una nova església sobre la ja existent. Nombrosa documentació testamentària mostra com les obres de la parròquia continuen encara fins ben avançat el segle XV, mostrant una església que ja compta amb capelles laterals, amb advocacions que en alguns casos han perdurat fins avui. La taula de Santa Maria d'Inca (1373), de Joan Daurer, presidia aquesta església. Posteriorment, Pere de Santjoan esculpia una imatge gòtica com a titular de la parròquia (cap al 1400), coneguda com a Santa Maria la Major, que compartia la presidència de l'església juntament amb el retaule de Joan Daurer. D'aquesta nova construcció només es conserva el campanar, inspirat en el de la Seu de Mallorca i edificat en el segle XVI per disposició de Diego Arnedo, bisbe de Mallorca, durant la seva visita pastoral a la vila.

En el primer llibre de l'obra parroquial, datat cap a 1703, es documenta que, a causa del greu procés de runa que amenaçava el temple, els responsables eclesiàstics es van veure en la necessitat de restaurar la fàbrica vella. L'any 1706 demoliren l'antiga església i en el mateix lloc es va construir l'actual, baix la invocació de Santa Maria la Major. Els constructors que la iniciaren foren Francesc Gelabert, Bartomeu Llompart i Josep Moranta. Cap al 1762 es van començar a construir les sagristies i s'acabà la fàbrica de l'església.

S'ha trobat un document del plànol o basament de l'altar major i cambril de l'església en la que ens informa que Joan d'Aragó va ser l'autor. A aquest es consignaren uns pagaments en 1732 i 1740.

El 1789 es començà a construir la façana principal, que s'acabaria el 1843. Finalment, l'any 1893 es va construir la rosassa de la façana, donant per finalitzada la construcció de l'església.

Les obres de construcció del campanar s'iniciaren el 1569, a càrrec de Miquel Amengual. L'arquitecte i escultor Jaume Blanquer hi va intervenir en el primer terç del segle XVII, acabant les obres en torn al 1628. Aquest quedà separat de l'església fins a principis del segle XX, quan es va construir la capella del Sant Crist.

L'any 1996 finalitzaren les obres de restauració del campanar i del temple, fetes per iniciativa del rector Jaume Puigserver.

Descripció de l'element

Descripció estructures: rellotge de sol, totalment restaurat fa uns anys, que es troba a la façana lateral de l'església de Santa Maria la Major. El rellotge, compost per una estructura de ciment pintat i emmarcat per una línia negra, representa els quadrants del rellotge, que es marquen a partir de la vareta metàl·lica. A l'interior trobam una inscripció: "de Vós, Santa Maria, nasqué el Sol de la Santedat", que fa referència a la verge Maria.

Cronologia: moderna- contemporània (segles XVIII- XX)

Criteris de datació: estilístics

Classificació general: element etnològic

Accessibilitat: a peu

Funcionalitat: rellotge

Materials i tècniques de construcció: cimentat i pintat

Bibliografia

AAVV: *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Palma, Promomallorca, 1989-1997. Tom VII, p. 84- 99.

Berard, G.: *Viaje a las villas de Mallorca, 1789*. Palma, Ajuntament de Palma, 1983. P. 256.

Escanelles Bonafé, M.: *Arquitectura religiosa a Inca i als seus voltants* . Ajuntament d'Inca, 1991. P. 134- 142.

Fullana, P.; Tur, M.: *Guia dels pobles de Mallorca. Inca*. Palma, Hora Nova, 1999.

Lozano, A.; Cursach, F.: *Expedient de declaració com a Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Monument, a favor de l'església parroquial de santa Maria la Major*. Palma, Consell de Mallorca, 2006.

Lluís Salvador, Arxiduc d'Àustria, 1847-1915. *Las Baleares descritas por la palabra y el dibujo*. Palma, José J. de Olañeta, 1984. Tom VIII, p. 388- 389.

Mascaró Pasarius, J.: *Corpus de toponimia de Mallorca: relación alfabética de los topónimos registrados en el Mapa General de Mallorca, Escala 1:31.250, Palma, 1952-1962*. Palma, Miramar, 1962-1967. Tom II, p. 706- 707.

Ordinas i Marcé, G.: *Guia patrimonial del Raiguer*. Mancomunitat del Raiguer, 2007. P. 56.

Rayó Bennàssar, P.: *Itineraris urbans per la Ciutat d'Inca*. Ajuntament d'Inca, 1993.p. 90- 95.

Estat de conservació

Estat de conservació: bo

Causes del deteriorament: -

Defectes de conservació: -

Perills eventuais: desaparició per falta de manteniment

Treballs realitzats: el rellotge ha estat restaurat fa pocs anys

Protecció de l'element

Grau de protecció: A1 (es troba en un BIC)

Protecció proposada: conservació íntegra

Usos permesos: investigació i divulgació del patrimoni

Elements destacats a preservar: -

Intervencions preferents i admissibles: manteniment i conservació del rellotge de sol

Propietat: eclesiàstica

Classificació del sòl: urbà

Protecció existent: l'església ha estat declarada Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Monument, amb data 2/04/2007. L'Orgue de l'interior de l'església fou declarat BIC per acord del Ple del Consell el 7 de març de 2005.

Altres / Observacions: aquest escut es troba dins el conjunt de l'església parroquial de Santa Maria la Major, catalogada també en el present catàleg i identificada amb el codi INC- C002. A més, es pot relacionar amb les fitxes INC- B029, referent a l'escut que es veu a l'interior del primer tram de l'església, i a la INC- B030, que és l'escut del campanar.

Zona de protecció de l'element

Àmbit d'influència: l'element es troba dins l'àmbit de protecció descrit a la fitxa INC- C002.

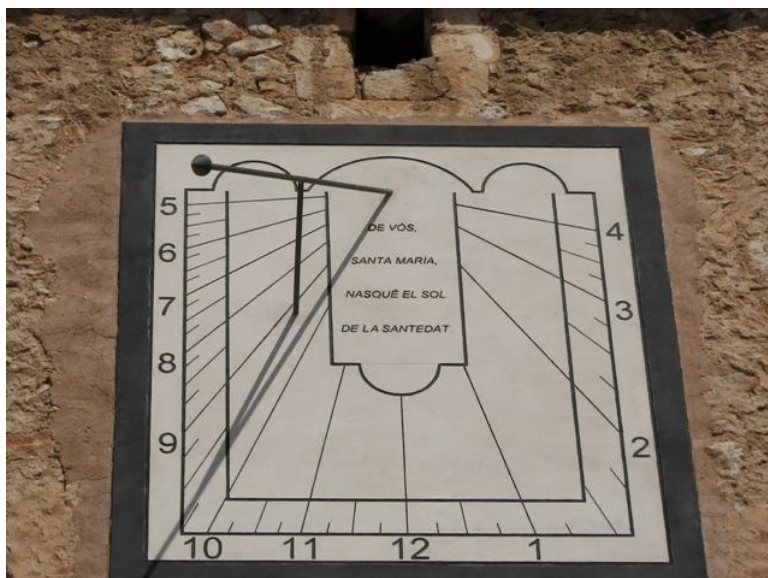
Definició de les intervencions preferents sobre l'entorn de l'element: els criteris bàsics per a la delimitació de l'entorn de protecció són:

1. Protecció física del monument: cal tenir en compte que l'edifici es troba situat en ple centre històric del municipi, el qual però no gaudeix de la protecció específica que ofereix la figura de conjunt històric. S'inclou per tant, una franja entorn del propi edifici per tal de tractar d'evitar accions que poguessin alterar la seva conservació, ja siguin de forma més directa o més indirecta, des de patologies com humitats, agressions urbanes, etc. fins a actuacions de caire més estètic que hauran de integrar-se amb el monument.
2. Significació i visualització del bé: identificació de l'entorn com a lloc, integració del bé en el paisatge, en aquest cas el paisatge urbà: control d'elements que puguin interrompre una perspectiva del bé; condicions volumètriques, materials o formals als edificis de nova planta que s'instal·lin prop del bé; prohibició de col·locació de qualsevol element que pugui

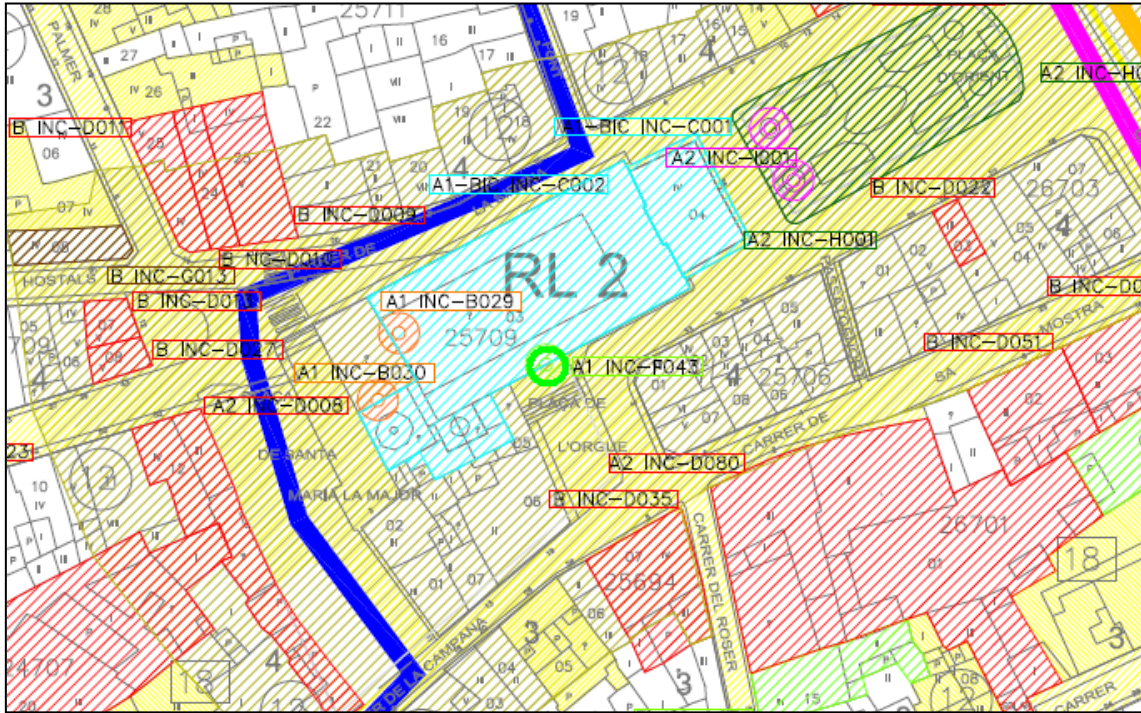
interrompre la visió directa del bé o alguna de les escenes visuals significatives; eliminació cablejat; existència i valoració de perspectives estètiques consolidades històricament o col·lectivament. En aquest cas les visuals fonamentals a preservar són les visuals que es tenen del monument, i no tant les que es puguin tenir des del monument.

Plànol de delimitació de l'àmbit d'influència: veure plànol adjunt

Galeria

Plànol de situació

 Element a protegir